ОРЛОВСКАЙ уобалас. Покровскай оройуон Жданов аатынан колхоһун парткома политическай үөрэх дьылын үчүгэйдик тэрийэр. Бу колхоз агронома начальнай политическай оскуола салайаачыта П. Сидельников уонна пропагандист учууталынса В. Говорова занятиеҕа көрдөрөн үөрэтэр пособиены талаллар.

Барыдойдулар пролетарийдара, холбоһуг!

САРДАҢА

ССКП ӨЛӨӨННӨӨҔҮ РАЙКОМУН УОННА ҮЛЭҺИТТЭР ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААҔЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Орган Оленекского райкома КПСС и районного Совета депутатов трудящихся

Тахсара 10 сыла
№ 6 (979)
Тохсунньу
20
күнэ
БЭЭТИНСЭ
1967 сыл
Сыаната 1 харчы

ССКП обкомугар

Аҕыйах хонуктааҕыта ССКП обкомун бюрэта 1967 сылга тыа хаһаайыстыбатын сайыннарыыга Саха АССР оройуоннарын куоталаһыыларын усулуобуйаларын бигэргэттэ. Социалистическай куоталаһыы түмүктэрин Саха АССР Министрдэрин Совета уонна Профсоюзтар Саха уобаластааҕы Советтара быһаартыахтара.

1967 СЫЛГА САХА АССР ОРОЙУОННАРЫН СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЙ КУОТАЛАҺЫЫЛАРЫН *усулуобуйаларыттан*

ЭТИ УОННА ҮҮТҮ ТУТТАРЫЫГА

СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЙ куоталаһыы кыайыылаахтарынан государствоҕа эти уонна үүтү туттарыы былаанын толорууга саамай үрдүк көрдөрүүлэри ситиспит, ааспыт сыл туһааннаах кэминээҕэр соҕотуопканы улаатыннарбыт оройуоннар ааҕыллаллар. Кыайыылаах оройуоннга Саха АССР Министрдэрин Советын уонна Профсоюзтар Саха уобаластааҕы Советтарын көһө сылдьар Кыһыл Знамялара туттарыллар итиэннэ, бастыҥ производственниктары, тыа хаһаайыстыбатын специалистарын көҕүлүүргэ анаан, 500 солкуобайдаах бириэмийэ бэриллэр.

Таба иитэр оройуоннарга (Аллайыаха, Анаабыр, Булуҥ, Эдьигээн, Аллараа Халыма, Усуйаана уонна Өлөөн) социалистическай куоталаһыы сылга иккитэ (сыл аҥарын уонна сыл түмүгүнэн) түмүктэнэр. Онуоха таба ахсаана ааспыт сыл туһааннаах кэмигэр тэҥнээтэххэ төһө элбээбитэ учуоттанар.

ТҮҮЛЭЭХ СОҔОТУОПКАТЫГАР

Социалистическай куоталаһыы кыайыылаахтарынан I уонна IV кварталларга түүлээх соҕотуопкатын былаанын толорууга саамай үрдүк көрдөрүүлэри ситиспит оройуоннар (кварталлардааҕы былааннарын толорбут буоллахтарына эрэ) ааҕыллаллар.

Социалистическай куоталаһыыга I уонна IV кварталлар түмүктэринэн кыайбыт оройуоннарга Саха АССР Министрдэрин Советын уонна Профсоюзтар Саха уобаластааҕы Советтарын көһө сылдьар икки Кыһыл Знамялара туттарыллаллар: биирдэрэ—хотугу оройуоннар куоталаһыыларын кыайыылааҕар, иккиһэ—соҕуруу оройуоннар куоталаһыыларын кыайыылааҕар.

Хотугу оройуоннарга Абый, Алдан, Аллайыаха, Анаабыр, Булуҥ, Үөһээ Халыма, Эдьигээн, Кэбээйи, Муома, Аллараа Халыма, Өлөөн, Өймөкөөн, Орто Халыма, Гомпо, Верхоянскай уонна Усуйаана оройуоннара киирсэллэр.

Итинтэн атын оройуоннар соҕуруунуу бөлөххө киирсэллэр.

Социалистическай куоталаһыы кыайыылаахтарыгар харчынан бириэмийэлэр ананаллар: маҥнайгы миэстэни ылбыт оройуоннарга—1000 солкуобай, иккис миэстэни ылбыт оройуоннарга—750 солкуобай.

Бириэмийэлэри хотугу оройуоннарга Саха АССР Тыатын хаһаайыстыбатын министерствота, соҕуруу оройуоннарга—„Холбос“ потребсоюз биэрэллэр.

УӨРЭТИИ, ИИТИИ МОДУН СРЕДСТВОТА

КӨРДӨРӨН үөрэтии—иитии модун средствота. Учуутал, араас көрдөрөн үөрэтэр пособиелары туттан, бэйэтин үлэтин кэрэхсэбиллээх, тартарыылаах, тиийимтиэ гынар. Үөрэнээччилэр илэ көрдөрөн, иһитиннэрэн үөрэтии ханнык баҕарар көрүҥүн сүрдээҕин үөрэн, астынан көрсөллөр. Хартыыналары, таблицалары, ойуулары, диафильмнары, кинокартиналары, магнитофоҥна, граммофоҥна устуулары табатык тутуу үөрэнээччилэр да, учууталлар да үлэлэрин улаханнык чэпчэтэр.

Билигин үөрэтии техническэй средстволарын киэҥник туһаныы кэмэ кэллэ. Онно киирэллэр араас көрүҥнээх перфокарталар, фильмоскоп, эпидиаскоп, хаартыскаҕа түһэрии, киинэ, патефон, магнитофон, телефон, радиоузел, телевизор, сырдыгынан уонна тыаһынан сигналлааһын араас оҥоһуктара. Наука уонна техника күннэтэ, түргэн тэтиминэн сайдыларыгар тирэҕирэн, программа быһыытынан үөрэтии олоххо киллэриллэринэн сибээстээн, оскуолалар араас үөрэтэр массыыналары ылыахтара.

Биһиги республикабыт кэккэ оскуолалара техническэй средстволар көмөлөрүнэн көрдөрөн үөрэтиини киэҥник туттан, үлэлэрин балайда тупсарыыны саҕалаан эрэллэр. Холобур, Алексеевскай оройуон Игидээйдээҕи, Нам оройуонун I-Хомустаахтааҕы аҕыс, Томпо оройуонун Кириэс-Халдьаайытааҕы, Алдан куорат 5 №-дээх, Уус-Алдан оройуонун Сыырдаахтааҕы орто оскуолалара. Киниләр хастыы да фильмоскоптардаахтар, эпидиаскоптардаахтар, магнитофоннардаахтар, проигрывателлэрдээхтэр, радиоузеллаахтар, о.д.а; бары кылаастар аппаратураны күннэтэ туттар гына оҥоһуулаахтар, кылаастары хараҥардар бастайаннай уонна көһөрүллэ сылдьар быыстардаахтар, үчүгэй экраннаахтар. Бу оскуолаларга учууталлар да, үөрэнээччилэр бөлөхтэрө да аппаратураны сатаан үлэлэтэргэ үөрэннилэр.

Өлөөн оройуонун оскуолаларыгар, Дьэлиндэ аҕыс кылаастаах оскуолатыгар кыратык эпидиаскобу туттууну аахпатахха, бу үлэ, кырдьыга, саҕалана да илик. Бэл судургу көдьүүстээх техническэй средство—фильмоскоп туһаныллыбат.

Өлөөн орто оскуолатыгар 1 магнитофонтан ураты үлэлиир туруктаах аппаратура суох. Манна радиоузел да, проигрывателлэр да, экраннар да, о.д.а. наадалаах эл6эх техническэй средстволар суохтар.

Харыйалаах начальнай оскуолатыгар кинокамера баар да, ким да устарга үөрэнэ илик.

Соторутааҕыта орто оскуолаҕа уруоктарга техническэй средстволары туттуу киниләри туттууну тэрийиигэ, методическай өттүнэн да толору туһанар кыах баарын көрдөрдүлэр. Учууталынсалар Г.А. Басова, А.Н. Николаева уруоктарыгар перфокарталар, сыыппаралаах карточкалар, хартыына-тылдьыт таблицалара ситиһиилээхтик туһанылыннылар. Манна даҕатан эттэххэ, уруһуй учууутала В.Т. Неустроев салалтатынан үрдүкү кылаастар үөрэнээччилэрэ акварелынан кыраскалыыр тылдьыт таблицалара ордук кэрэхсэбиллээх көрүҥнээх уонна онон киниләр араас кылаастарга тылдьыты кытта үлэҕэ, саҥаны сайыннарыыга, грамматиканы үөрэтиигэ балайда эффективнэй буолуохтара.

Учууталынса Н.П. Филатова VIII кылаастарга биэрбит уруоктарыгар сорудахтар барыллаан суруллубут магнитофоннарын кытта дьүөрэлээн хартыына-тылдьыт таблицаларын туттуута маннык занятиелары тэрийии көдьүүстээҕин итэҕэтиилээхтик көрдөрдө.

Учууталынса В. П. Азарова V кылааска биэрбит уруогар диафильмнары туттубута үөрэнээччилэр бөлөҕөмтолорун саарбаҕа суох бэркэ тарта. Ол эрээри тэрээһин өттүнэн итэҕэстэр: электросеть күүрүүтүн, аппарат оптикатын кыаҕа кыралара, кылаас кыайан хараҥардыллыбатаҕа, экран суоҕа, о.д.а. үөрэтии бу бэртээхэй средствотын ордуктарын көрөргө хааччыйбатылар. Хас биирдии кылааска араас диафильмнары тиһигин быспакка көрөр үлэни тэрийэр уонна онон сибээстээн тылынан даҕаны, суругунан даҕаны араас эрчиллиилэри, бэсиэдэлэри оҥорторор, кэпсэтиннэрэр хайа баҕарар кыаллыан сөп. Тоҕо диэтэргин, фильмоскоптаах уонна диафильмнаах ыаллар суох буолбатахтар, олору кылааска аҕалан туһанары төрөппүттэр да, оҕолор бэйэлэрэ да, утарсыбаттара чахчы. Атын оройуоннар оскуолаларыгар курдук, кылаастарга өстүөкүлэ сабыылаах ыйанан турар витриналарга диафильмнар фильмотекаларын тэрийтиэххэ. Ону сэргэ, оскуолаҕа наада буоллун да аҕалар гына, кылаас аайы ыалларга баар диафильмнар испиһэктэрин (каталогтарын) оҥостуохха.

Үчүгэйдик үлэлиир эпидиаскоптаах буоллахха, ону туһанан, биирдиилээн иллюстрацияларынан эрэ мунурдаммакка, бэйэ оҥоһуута кумааҕы фильмнэри—эпифильмнэри эмиэ көрүөххэ син. Араас темаларынан иллюстрациялары, текстэри сүүмэрдээн, киниләри холбоон-илбээн, хаартыскаҕа устан, ойуулаан, үөрэтэр да, иитэр да үлэлэргэ тоҕоостоох интэриэһинэй пособиелары оҥостуохха сөп.

Оройуон оскуолаларыгар кэлэр кэмнэргэ хаһааммакка эрэ, техническэй средстволары дэгиттэр туһанан туран, 1966—67 сыллардаах үөрэх дьылын иккис аҥарыгар көрдөрөн үөрэтиини бары өттүнэн күүскэ сайыннарыы, үчүгэйдик олохсутуу эрэйиллэр. Онуоха оскуолалар педагогическай коллективтара эрэ буолбакка, төрөппүттэр уонна оскуолалары кытта шефтэһэр тэридтэлэр ойоҕоско туран хаалбаттарын ситиһиэххэ.

В. Н. ДАНИЛОВ,
Саха АССР оскуолаларын үөрэтэр учуутала.

ТҮМҮК ҮЧҮГЭЙ!

(Зонатааҕы түһүлгэттэн)

БИЛЛЭРИН курдук, бу ыйга республикаҕа Улуу Октябрьскай социалистическай революция 50 сылын туолуутун чиэһигэр „Уруйдуубут Улуу Октябры!“ диэн девиһинэн Бүтүн Россия үрдүнэн ыытыллар уус-уран самодеятельноһы көрүү III тура ыытылынна. Ити уус-уран самодеятельноһы зоналардааҕы көрүүгэ оройуон үрдүнэн ыытыллыбыт II тур кыайыылаахтарыттан сүүмэрдэниллибит оройуоммут уус-уран самодеятельноһын коллектива Хотугу зонаҕа киирсэн, Верхоянскай, Булуҥ, Анаабыр, Эдьигээн оройуоннарын уус-уран самодеятельностарын коллективтарын кытта күөн көрсүстэ. Онуоха Булуҥ, Верхоянскай оройуоннарын уус-уран самодеятельностарын коллективтара Булуҥ киинигэр, Эдьигээн, Анаабыр оройуоннарын уонна биһиги оройуоммут уус-уран самодеятельностарын коллективтара Эдьигээн киинигэр оонньоотулар. Олору аналлаах комиссия кэрийэн көрдө. Көрүү барыллаһын түмүгүнэн I миэстэни Дьаанны оройуонун, II миэстэни биһиги оройуоммут, III миэстэни Анаабыр оройуонун уус-уран самодеятельностарын коллективтара ылаллара, IV миэстэҕэ булуҥнар, тиһэххэ эдьигээннэр хаалаллара сабаҕаланна.

Бүгүн 2-с балаһабытыгар Эдьигээн оройуонунааҕы „Коммунизм уоттара“ хаһыат эппиэттиир секретара, кырдьаҕас журналист таб. НАХОДКИН Ф.И. ити эппиэттээх түһүлгэттэн биһиги хаһыаппытыгар анаан ыыппыт репортаһын биэрэбит.

Кыната кытааппыт хотугу ыччат ыллаата-туойда

„. . . ИЙЭЭ, күүтүмээр
Кыысчаанҥын, ахтыма,
Үөдэн түгэҕэр
Түстэ диэн баалаама...

Ийээ, мин бу кырыы,
Бу уһук кыраайы—
Дьол, үөрүү дойдутун
Таптаатым о л у һ у н...“—

ыраахтааҕылаах Россия биир саамай уһук кыраайа—Арҕаа Дьаанҥы олохтоохторо: Өлөөн, Анаабыр, Эдьигээн дьоно Советскай былаас сылларыгар дьол, үөрүү кыраайын дьонунан буола сайдыбыттарын ити курдук Өлөөн оройуонунааҕы сәллиги утары охсуһар диспансер сестрата нуучча кыыһа Валентина Городецкая „Аймахтарбар сурук“ диэн хоһоонугар толорутук этэр.

Советскай былаас сыллара үүнүү-сайдыы, саҥа үйэ саҥа киһитин, саҥа-сиэрдээх-майгылаах киһи үөскээһинин сылларынан буолбуттарын бу күннэргэ Эдьигээн сәлиэнньэтигэр буолан ааспыт үөһэ ааттаммыт ити үс оройуон ыччаттарын уус-уран самодеятельностарын көрүү өссө төгүл кәрәһиттээтэ.

* * *

... САХА турсорбах балаҕана. Көмүлүөк оҥох, чуурка олох мас, үс атахтаах тэгүрүк остуол, итилэр барааларынан чахчы дьаданҥы ыалы көрдөрөр ис тэрил... Саҥа олох, көҥүл иһин охсуһар ыал дьиэтигэр иэдээн—аҕаларын, кыһыл партизаны, бандьыыттар тутан ылаллар. Таһырдьа таһааран, кыыллыы дьакыйар сааларын тыаһа сатарыыр...

Советскай былаас маҥнайгы күннэринээҕи ити историческай кәрчик кәми Эдьигээн оройуонун уус-уран самодеятельноһын коллективын репертуарыгар киирбит театрилизованнай көрдөрүүгэ билсэҕин. Маннa кыһыл партизан Охсоон оруолун С. Кириллов (орто оскуола), кини кәргэнин оруолун Д. Слепцова (авиапорт) итэҕэтиилээхтик, долгутардык толордулар.

...Ыһыах—саха норуота үйэлэртэн үгэс оҥостубут быраахынньыга. Кини билиҥҥи ис хоһооно уруккуттан уларыйда—үлэни, күүһү-уоҕу, үүнүүнү-сайдыыны көрүнүү, доҕордоһуу быраахынньыктарыгар кубулуйда. Оннук уйгу-тунах ыһыаҕы көрүү сценатыгар Өлөөн, Эдьигээн ыччаттара ыстылар. Олор айар коллективтартан әлбэх сыраларын ылбыттарын уонна бэркэ табыллыбыттарын бэлиэтиэххэ сөп.

Сценаҕа бииртэн-биир талааннаах ыччаттар тахсан иһэллэр. Эдьигээнтэн Виталий Шапошников, Юрий Жижин, Евгений Шидогубов састааптаах инструментальнай трио, Галина Чернигова лиэнтэлээх дьарыктаныыта, Владимир Бацевич оригинальнай толоруулара—тыа сирин ыччатын олоҕор мөккүөрэ суох сонуннар. Татьяна Сокольникова чуолкай хамсаныылаах нарын үҥкүүлэрэ, быраатты Ким уонна Анатолий Павловтар нүөмэрдэрэ—әмиэ биһиги оройуоммут ыччаттарын искусствоҕа тардыстыыларын туоһулара.

Өлөөнтөн Светлана Фадеева, Мария Эверстова, Тамара Петрова, Эдуард Семенов, Владимир Николаев, Александра Андреева, кәргәннии Люция уонна Василий Кирилловтар куоластарыгар сөп түбэһэр бэртээхэй мелодияларга ыллыыр ырыаларын олус кәрәхсээн истэҕин, ис киирбэх, тупсаҕай мимикаларын таптыы көрөҕүн. Бу оройуоҥҥа үҥкүүһүттәр коллективтара әмиэ үгүстүк дьарыктанар, төһө кыалларынан айымньылаахтык үлэлиир әбит дии саныыгын. Ол „Метелица“, „Смуглянка“, „Лезгинка“, о.д.а. үҥкүүлэр толоруллууларыгар көстүтәлээн аанаталаата.

Өлөөн ыччата ыкса доҕордоспут, иллээх биир кәргэн буолбут үс омук тылынан: эбээн сахалыы, нууччалыы, саха нууччалыы, эбээннии, нуучча эбээннии, сахалыы ыллыыллар, араас омуктар үҥкүүлэрин бэркэ тапсан толороллор. Ити—кинилэр бэртээхэй ситиһиилэрэ.

Анаабырдар Улуу Октябрь 50 сыла туолуутугар аналлаах музыкальнай-литературнай композицияны нууччалыы тылынан кәрәхсэтэрдик толордулар. Тууу үлэһитэ Иннокентий Атасыков салайыытынан коллектив „Дьиэрэҥкэй“, „Оһуохай“ диэн үҥкүүлэри туруорууга уонна хомусчуттар ансамблларын толоруутун тәрийиигэ улаханнык үлэлээбитэ көстөр итиэннэ ити толоруулары атын коллективтар „иэс“ ыллахтарына да, бука, сүүйтәрбэттәрэ буолуо.

Спиридон Туприн „Анаабырдыы тойуга“, Василий Дмитриев толоруулара, кыргыттар толоруулларыгар „Үлэ үҥкүүтэ“, Василий Кокорин бәйәтин хоһооннорун, чабырҕахтарын ааҕыыта...—барыта сонунтан-сонун, киһини ис-иһиттэн умсугутан тардардаах.

Илиитэн оҥоһуктарга өлөөннөр тәрийбит быыстапкалара норуот талааннарын сайыннарыыга әмиэ үгүс үлэ ыытыллыбытын этэр. Быыстапкаҕа үчүгэй оһуордаах, ойуулаах тигии таҥастар, атын да оҥоһуктар әлбэхтәр.

Анаабыр айылҕатын, дьонун-сәргәтин бүгүҥҥү олохторун кини бәйәтин ыччаттарын күүстәринэн тәриллибит фотомонтаж көрдөрөр.

Бу үс оройуон ыччаттарын концертара, кинилэр эриәккэс көстүүлээх чочуонай оҥоһуктара, үлэлэрэ түмүктээн эттэххэ биири—Октябртан көҥүлүн туппут хотугу сир дьонун ыччата кыната кытааппытын, үрдүктэн-үрдүккэ, саҥаттан-саҥаҕа талаһа көтөрүн туһунан итэҕэтиилээхтик кәпсииллэр. Нәһилиэннэ уус-уран дьоҕурдарын, тардыстыыларын үчүгэйдик көҕүлүүр, төһө кыахтаахтарынан сайыннарар тәрийәәччилэр баалларын бәлиэтиэххэ сөп. Кинилэр саталлара бастыҥтан-бастыҥнар кыттар республикатааҕы көрүүлэригэр саҥалыы күүһүнэн түмүллэн көстөллөрүгэр саарбаҕалыахха сатаммат. Итиниэхэ үөһэ ахтыллыбыт үс оройуон ыччаттара бу түмсэн аанаталарын түмүгэр атын коллектив холобуругар тэҥнии тутан, бәйә итэҕәһин, туугу ситэ учуоттамматаҕын, ханнык кыаҕын ситэ туһаммматаҕын табатык ырытынан көрүү хайа-хайабыт уус-уран самодеятельноһын хамсатар уонна салгыы сайыннарар төһүүнэн буолара чахчы.

Наука уонна техника сонуннарыттан

БЫЙЫЛ Минскәйдәәҕи радиозавод 50000 маннык миниатюрнай „Микро“ радиоприемниктары оҥорон таһаарыаҕа. Көрөргүт курдук, бу аппарат испиискә ходуопкатынааҕар кыра уонна 40 грамм әрэ ыйааһыннаах. Кини орто уонна уһун долгуннар диапазоннарыгар үлэлиир итиэннэ дьону мәһәйдәәбәккә әрэ радионан биәрии ләрин истәргә аналлаах миниатюрнай телефоннаах.

ССТА.

МАХТАНАБЫН!

ҮҮММҮТ дьыл саҥатытар улаханнык сәбиргэхтәтэн, оройуоннааҕы балыыһаҕа киирбитим. Онно олус кыһаллан әмтээннэр, уонча хонугунан таптыыр үлэбэр төннөрбөр кыаҕы биэрбиттәрэ. Мин ити иһин балыыһа коллективыгар итиитик махтанабын!

Д.П. СВЕШНИКОВ,
совхоз старшай товароведа.

БУЛЧУТТАР ИСТИИЛЭРИГЭР

САХА АССР Министрдэрин Совета маҥан кырсаны бултааһыны сир ахсын бу дьыл муус устар 1 күнүгэр диэри уһатта.

Табаарыс булчуттар, юбилейнай сыл I кварталынааҕы бултылаанын ситиһиилээхтик толорорго үөскээбит ити кыаҕы толору туһанарга кыһаныҥ!

Биһиги консультациябыт

ДЬОН ТУҺУГАР КЫҺАМНЬЫ

(Бүтүүтэ. Иннин хаһыат ааспыт №№-дэригэр көр).

Пенсия ылар бырааабы биэрэр үлэ стаһыгар рабочай, сулууспалаах үлэтин характерыттан, төһө өр үлэлээбититтэн уонна үлэлээбэккэ сылдьыбыт бириәмэтэ уһунуттан тутулуга суох бары үлэтэ барыта киирэр. Ону сәргэ үлэ стаһыгар дьиэҕэ олорон рабочай эбэтэр сулууспалаах быһыытынан уонна Советскай былаас тәриллиэҕэр диэри наймынан үлэлээһиннэр аҕыллаллар.

Тохтоло суох үлэлээһин иһин надбавка биир тәриллэҕэ тохтоло суох үлэлээһин уһунун иһин аҕыллар. Онуоха ол пенсия көрдөһөр кэмнэ әбэтэр урут хаһан әмэ буолбутуттан тутулуктаммат.

Үлэ стаһын дакаастыахтарын сөп:

Үлэ киниискэтэ, үлэ испииһэгэ, сулууспалыыр испииһэк, кооперативнай-промысловой артыал уонна инвалидтар кооперативнай артыалларын чилиэнискэй киниискэлэрэ (өскөтө документтарга олоҕуран толоруллубут буоллахтарына);

үлэлээһин туһунан үлэлиир сиртэн бәриллибит ыспыраапкалар, дастабырыанньалар, атын да итинник документтар;

үлэлээһин туһунан рабочай әбэтэр сулууспалаах үлэлээбит систематын үрдүкү тәрилтэтин ыспыраапката;

үлэлээһин туһунан архивнай тәрилтэ ыспыраапката.

Өскөтө үлэһит үлэлээбит тәрилтэтэ эһиллэн эбэтэр архивнай даанайдар суох буоланнар, стаһа быһаарыллар кыаҕа суох буоллаҕына, кини үлэлээбитин билэр биргэ үлэлээбит икки әбэтэр онтон да ордук туоһулар көрдөрүүлэригэр олоҕуран, пенсияны аныыр комиссия үлэһит тиийбэт стаһын быһаарар.

Пенсияны аҕарга ыйдааҕы орто фактическай хамнаһы биэргэ кэнники 12 ыйдаах хамнас сууматын ый ахсааныгар—12-гэ үлэрэн булуллар. Онуоха үлэһит үлэлээбэтэх әбэтэр толорута суох үлэлээбит ыйын таһааран баран, ол иннинэ толору үлэлээбит ыйынан солбуйан бәриллэр.

Пенсия аҕыллар хамнаһыгар хамнас бары көрүҥнэрэ киирэллэр (өскөтө страховой усуноос аҕыллар буоллаҕына). Үлэ бириәмэтин таһынан уонна солбуйан үлэлээһиҥҥэ аҕыллар хамнастар, биир бириәмэлээх характердаах бары төлөбүрдэр пенсияны аҕар хамнаска киллэрилли-бәттәр.

Үлэлиир пенсионердар пенсия анаммыта 2 сыл буолтун кэннэ ылар хамнастара үрдээбит буоллаҕына, пенсияны хаттаан аҕар туһунан көрдөһөр бырааптаахтар. Ити 2 сыл иһигэр үлэһит 6 ыйдаах үлэтин тохтобула көҥүлүнэр. Пенсиялаах үлэһит хамнаһа үрдүүр буоллаҕына, 2 сыл буола-буола пенсиятын кээмэйин хаттаан аахтарар туһунан көрдөһүөн сөп.

Пенсияны аҕарга көрдөһөччү сорох документтэ ситэ түһэрбэтэх буоллаҕына уонна онтун 3 ый иһинэн киллэрдэҕинэ, пенсията көрдөһүүтүн түһэрбит, оттон 3 ый ааспытын кэннэ киллэрдэҕинэ, бүтэһик документтан ыла аҕыллар.

Үлэлиир пенсионердар пенсиялара үлэлиир тәриллэриттэн социальнай страховой усуноос суотуттан, үлэлээбэт пенсионердар пенсиялара уонна үлэлиир кәргэннэрин сүтэрбиттэрин иһин төлөнөр пенсия олохтоох социальнай харалта органынан бәриллибит поручение быһыытынан пенсионердар олорор сирдэринээҕи почтовой точкаларынан төлөнөллөр.

Пенсия нәһилиэк Советынан бигэргэтиллибит дәбиэринэһинэн 3 ый устата әрэ төлөнөр.

Пенсионер олорор сирин уларыттаҕына, пенсиятын дьыалата саҥа олорор сиринээҕи социальнай харалта органын көрдөөһүнүгэр ыытыллар, онно төлөбүр салҕанар.

Толорута суох стажтаах кырдьаҕастарга анаммыт пенсия, өскөтө кинилэр рабочай әбэтэр сулууспалаах быһыытынан үлэлиир буоллахтарына, төлөммөт.

Тәрилтәләр салайааччылара, бухгалтердара пенсионердарга наада буолар документтэрэ, туохха олоҕуран толоруллубуттарын ыйан туран, чуолкайдык, ханнык да хойутаһына суох оҥорон биэрэр сорук-таахтар.

А.Д. НИКОЛАЕВ,
райсовет социальнай харалтаҕа отделын сәбиэдиссэйэ.

Редактор Г. М. СЕМЕНОВ.

РЕДАКЦИЯ ААДЫРЫҺА: Саха АССР, Өлөөн бөһүөлэгэ, Октябрьскай уулусса 16 №-рэ. Телефон—51

Өлөөн оройуонунааҕы типография Тахсар ахсаана 465 Сакааһын №-рэ 6